

Handläggare
Eva Stenstam
Telefon: 08-508 319 89

Till
Kulturnämnden
2022-02-22

Stockholms stads strategi för fritids- och ungdomsgårdar

Förvaltningens förslag till beslut

Kulturförvaltningen föreslår att kulturnämnden beslutar:

1. Nämnden godkänner förslaget till Stockholms stads strategi för fritids- och ungdomsgårdar
2. Ärendet överlämnas till kommunstyrelsen

Maria Jansén
Förvaltningschef

Patrik Liljegren
Biträdande förvaltningschef

Sammanfattning

I enlighet med uppdrag i kommunfullmäktiges budget för 2021 utredde kulturförvaltningen, genom en extern utredare, stadens fritids- och ungdomsgårdar. Utredningen gav en gedigen inblick i både den nuvarande verksamheten på lokal nivå samt den ambition och de utmaningar som existerar på stadsövergripande samt nationell nivå. En central del i utredningen pekade på behovet av en stadsövergripande uppdragsbeskrivning för fritids- och ungdomsgårdarna i Stockholm. Utredningen behandlades i kulturnämnden den 28 september 2021. Kulturförvaltningen fick av nämnden i uppdrag att ta fram förslag på strategi för fritids- och ungdomsgårdar i Stockholms stad.

Kulturförvaltningen har tagit fram förslag på strategi i dialog med stadens stadsdelsförvaltningar samt med stöd av idrottsförvaltningen. Stockholms stads strategi för fritids- och ungdomsgårdar är ett styrdokument som ger riktning för hur verksamheterna ska arbeta för att fler unga ska få en rik och meningsfull fritid. Stadens strategi för fritids- och ungdomsgårdar beskriver syfte, uppdrag och mål med verksamheterna.

Kulturförvaltningen föreslår att kulturnämnden godkänner Stockholms stads strategi för fritids- och ungdomsgårdar och överlämnar ärendet till kommunstyrelsen för beslut.

Bakgrund

En av Stockholms stads målsättningar är att ”Alla barn och unga ska ha rätt till en meningsfull fritid och tillgång till trygga och jämställda mötesplatser. Stadens utbud av aktiviteter ska svara mot olika behov hos barn och unga med särskilt fokus på grupper som inte nås av dagens verksamheter”. (Stockholms stads budget 2022, s. 91)

I Stockholms stad drivs fritids- och ungdomsgårdarna av de tretton stadsdelsförvaltningarna. Medel för verksamheten fördelas genom budgetposten för verksamhetsområdet Barn, kultur och fritid (BKF) i kommunfullmäktiges budget. I verksamhetsområdet ingår, förutom att tillhandahålla fritidsverksamhet för barn och unga, även stadsdelsförvaltningarnas arbete med bland annat lokal kulturverksamhet, föreningsbidrag, medborgarkontor samt lokalt demokrati- och utvecklingsarbete. Respektive stadsdelsnämnd tilldelas budgetmedel för verksamhetsområdet genom en särskild fördelningsmodell. Respektive stadsdelsnämnd beslutar hur tilldelade medel ska användas alternativt omfördelas till andra verksamhetsområden. Varje stadsdelsförvaltning planerar och bedriver sin verksamhet utifrån lokala behov och nödvändiga prioriteringar.

Ärendet

I enlighet med uppdrag i kommunfullmäktiges budget 2021 genomförde kulturförvaltningen, genom en externa utredare, en utredning av stadens fritids- och ungdomsgårdar. Utredningen gav en samlad bild av verksamheten vid stadens fritids- och ungdomsgårdar och gav, genom att ta avstamp i aktuell forskning, ett antal åtgärdsförslag. Utredningen var ett led i arbetet att stärka Stockholms stads fritidsverksamhet och därmed arbeta för ett ökat deltagande, mer jämlik tillgång och en bredare verksamhet för stadens unga.

Utredningen pekade på behovet av en stadsövergripande uppdragsbeskrivning för fritids- och ungdomsgårdarna i Stockholm. Då utredningen behandlades i kulturnämnden den 28 september 2021 fick kulturförvaltningen ett uppdrag att ta fram förslag på strategi för fritids- och ungdomsgårdar i Stockholms stad.

Ärendets beredning

Stockholms stads strategi för fritids- och ungdomsgårdar har tagits fram inom ramen för stadens samordningsuppdrag för verksamhetsområdet Barn, kultur och fritid. Samordningsuppdraget är placerat på kulturförvaltningen, kulturstrategiska staben. Förslaget på strategin har varit en stående punkt på agendan för Samordningsuppdragets styrgrupp som, utöver direktörer från

kultur- och idrottsförvaltningen, består av direktörer från fyra stadsdelsförvaltningar samt biträdande stadsdirektör.

Vårens utredning av stadens fritids- och ungdomsgårdar har varit en viktig utgångspunkt för strategin. Utredaren har intervjuat representanter från samtliga stadsdelsförvaltningar för att skapa en bild av ungdomars nuvarande möjligheter till fritids- och ungdomsgårdsverksamhet. Utöver intervjuer har utredaren besökt ett 20-tal fritidsgårdar. Både verksamheter i kommunal regi samt på entreprenad var representerade i utredningen.

Kulturförvaltningen har tagit fram ett förslag på strategi i dialog med stadens stadsdelsförvaltningar samt med stöd av idrottsförvaltningen. Som del i arbetet arrangerade kulturförvaltningen en workshop med samtliga stadsdelsförvaltningar, samt en arbetsgrupp med representanter från sju stadsdelsförvaltningar.

I arbetet har kulturförvaltningen haft dialog med andra förvaltningar vars uppdrag tangerar fritidsuppdraget; utbildningsförvaltningen, arbetsmarknadsförvaltningen, idrottsförvaltningen samt socialförvaltningen.

Under sommaren 2020 anlätade kulturförvaltningen organisationen Youth2030Movement för att genomföra ett flertal workshops samt digitala enkäter för att få ungas röster kring fritidsverksamheter i staden. Över 200 ungdomar deltog.

Utöver detta har utredaren, vid verksamhetsbesök, frågat ungdomar om vad som är bra med fritids- eller ungdomsgården idag samt vilka förbättringar som önskas. Även resultat från forskningsstudien Ung livsstil¹ ligger till grund för att klargöra strukturen av ungas fritidsvanor och den totala ungdomsgruppens vanor och preferenser.

Förvaltningens förslag

Utifrån föreslagen strategi samt det fortsatta arbetet inom kulturförvaltningens samordningsuppdrag för verksamhetsområdet Barn, kultur och fritid, ser kulturförvaltningen stor potential i att stadens fritids- och ungdomsgårdar utvecklas, stärks och i än högre utsträckning möter förväntningar och behov hos unga i Stockholm.

¹ Ung livsstil är ett forskningsprojekt som pågått sedan år 1984. Projektet har genomfört ett flertal studier av barn och ungas fritidsvanor och fritidspreferenser i Stockholms stad och andra kommuner. Den senaste undersökningen i Stockholms stad genomfördes 2014/2015. Under 2021/2022 genomförs undersökningen på nytt.

Gemensamt syfte, uppdrag och mål

Stockholms stads strategi för fritids- och ungdomsgårdar ger riktning för hur verksamheterna ska arbeta för att fler unga ska få en rik och meningsfull fritid. Strategin beskriver därmed gemensamt syfte, uppdrag och mål för verksamheterna.

En kontinuerlig utveckling bidrar till att stadens unga invånare deltar i högre utsträckning, får en mer jämlik tillgång och en bred fritidsverksamhet av hög kvalitet.

Stockholms stads fritids- och ungdomsgårdar föreslås arbeta med följande fem målområden;

1. Fritids- och ungdomsgårdarna stärker unga och bidrar till deras utveckling
2. Fritids- och ungdomsgårdarna bidrar till jämlika och jämställda uppväxtvillkor
3. Fritids- och ungdomsgårdarna arbetar med ungas delaktighet och inflytande
4. Fritids- och ungdomsgårdarna erbjuder kvalitativ och attraktiv verksamhet
5. Fritids- och ungdomsgårdarna arbetar med fritidens egenvärde och som skyddsfaktor

Uppföljning av strategin

Stockholms stads strategi för fritids- och ungdomsgårdar föreslås gälla för perioden 2022 till 2025. Strategin föreslår att varje stadsdelsförvaltning ska utarbeta en utvecklingsplan, utifrån lokala förutsättningar, som visar hur strategin ska realiseras. Detta sker under 2022 med stöd av kulturförvaltningen. Inför 2023, 2024 och 2025 ska kulturförvaltningens samordningskansli för verksamhetsområdet Barn, kultur och fritid ta fram kvalitetsrapporter som bland annat tittar på nedan föreslagna indikatorer.

Strategin följs upp genom följande indikatorer:

- Andel unga som vistas på fritids- och ungdomsgård i relation till befolkningsmängd i varje stadsdelsområde.
- Andel unga som är nöjda med det utbud som erbjuds på gårdarna.
- Antal program som erbjuds besökarna.
- Andel utbildade fritidsledare.
- Andel unga som upplever fritids- och ungdomsgården som trygg
- Könsfördelningen bland besökarna.
- Antal riktade verksamheter för att inkludera underrepresenterade grupper i fritidsverksamheten.

Förvaltningens förslag

Kulturförvaltningen föreslår att kulturnämnden godkänner bilaga 1, Stockholms stads strategi för fritids- och ungdomsgårdar, och överlämnar ärendet till kommunstyrelsen för beslut.

Bilagor

1. Förslag till Stockholms stads strategi för fritids- och ungdomsgårdar.
2. Barnkonsekvensanalys i arbetet med Stockholms stads strategi för fritids- och ungdomsgårdar